

Laidiens: **12.01.2018., Nr. 9**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2018/9.6**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 16

Rīgā 2018. gada 4. janvārī (prot. Nr. 1 30. §)

Noteikumi par akcīzes nodokļa nodrošinājumiem

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par akcīzes nodokli"
32. panta sesto daļu
un Alkoholisko dzērienu aprites likuma
3. panta sesto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību, kādā iesniedz, administrē, dzēš un atdod nodrošinājumus;

1.2. gadījumus, kad nodrošinājums nav jāiesniedz, un nosacījumus un kritērijus, kurus izpildot nodokļa maksātājam var samazināt nodrošinājuma lielumu;

1.3. atvieglojumus akcīzes nodokļa (turpmāk – nodoklis) nodrošinājuma reģistrēšanai, kā arī kārtību, kādā atbrīvo no nodokļa nodrošinājuma iesniegšanas.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. nodrošinātājs – persona, kura ieguvusi nodrošinātāja statusu šo noteikumu VI nodaļā minētajā kārtībā;

2.2. vispārējā nodrošinājuma apmērs – iespējamais nodokļa parāds, kas aprēķināts par taksācijas periodu, kurā paredzēts veikt darbības ar akcīzes precēm, piemērojot atliktās nodokļa maksāšanas režīmu;

2.3. iesniedzamais vispārējais nodrošinājums – vispārējā nodrošinājuma apmēra daļa, kuras apmaksu garantē ar saistību izpildes apdrošināšanas polisi, kredītiestādes galvojumu vai drošības naudu;

2.4. nodrošinājuma dzēšana – nodrošinājuma atbrīvošana no uzņemto saistību izpildes.

3. Iespējamais nodokļa parāds šo noteikumu izpratnē ir šo noteikumu 29., 31. vai 42. punktā minētajā kārtībā aprēķinātais nodoklis.

4. Nodrošinājumu iesniedz un reģistrē atsevišķi apstiprināta noliktavas turētāja, reģistrēta saņēmēja, īslaicīgi reģistrēta saņēmēja, reģistrēta nosūtītāja un personas darbībai likuma "Par akcīzes nodokli" (turpmāk – likums) 23. panta septiņpadsmitajā daļā un 26. panta pirmajā daļā noteiktajā gadījumā.

5. Nodrošinājums nav jāiesniedz komersantam, kas saņēmis speciālo atļauju (licenci) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai un veic vīna, raudzēto dzērienu vai starpproduktu ražošanu no savā īpašumā vai valdījumā

esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem (neizmantojot spirtu vai citu saražotos alkoholiskos dzērienus), nodrošinot, ka saražotā vīna, raudzēto dzērienu vai starpproduktu kopējais apjoms nepārsniedz 1000 litru kalendāra gadā, un kura speciālajā atļaujā (licencē) tas ir īpaši norādīts, izņemot gadījumus, ja minētais komersants saražoto vīnu, raudzētos dzērienus vai starpproduktus pārvieto, piemērojot atlikto nodokļa maksāšanu.

6. Nodrošinājums nav jāiesniedz par naftas produktu (degvielas) apjomu, ko komersants deklarē un faktiski uzglabā kā naftas produktu (degvielas) drošības rezervi savā akcīzes preču noliktavā saskaņā ar Ekonomikas ministrijas un attiecīgā komersanta savstarpēji noslēgto iepirkuma līgumu.

7. Nosūtot (pārvietojot) akcīzes preces atliktās nodokļa maksāšanas režīmā, izmanto nosūtītāja iesniegto vispārējo nodrošinājumu 100 procentu apmērā no iespējamā nodokļa parāda.

8. Ja reģistrēts nosūtītājs ievie Latvijā Republikā akcīzes preces no ārvalsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, vai no teritorijām, kuras minētas likuma 2. panta 3.¹ daļā, pārvietošanai uz komercdarbības vietu, kas norādīta tam izsniegtajā speciālajā atļaujā (licencē) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai, tas ir tiesīgs neiesniegt atsevišķu nodrošinājumu reģistrēta nosūtītāja darbībai, ja akcīzes preču pārvietošanai izmanto apstiprināta noliktavas turētāja nodrošinājumu.

9. Ja nodrošinājuma iesniedzējam vienam komercdarbības veidam ir izsniegta vispārējā nodrošinājuma apliecība ar vairākiem akcīzes preču veidiem, nodrošinājuma iesniedzējs nodrošinājumu var izmantot visiem akcīzes preču veidiem kopējās nodrošinājuma summas ietvaros.

10. Nodrošinājuma iesniegšanu un reģistrāciju apliecina Valsts ieņēmumu dienesta izsniegta nodrošinājuma apliecība.

11. Nodrošinājuma apliecību var izmantot tikai tas nodokļa maksātājs, kuram tā izsniegta. Nodrošinājuma apliecības saņēmējs nav tiesīgs to nodot citai personai.

II. Vispārējā nodrošinājuma apliecības izsniegšana, pārreģistrācija, apturēšana un anulēšana

12. Lai saņemtu, pārreģistrētu vai anulētu vispārējā nodrošinājuma apliecību, nodrošinājuma iesniedzējs aizpilda un iesniedz iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu. Iesniegumam pievieno saistību izpildes apdrošināšanas polisi vai kredītiestādes galvojumu elektroniska dokumenta veidā, ja par nodrošinājumu iesniedz saistību izpildes apdrošināšanas polisi vai kredītiestādes galvojumu.

13. Vispārējā nodrošinājuma apliecību (2. pielikums) Valsts ieņēmumu dienests izsniedz uz laiku, kas nepārsniedz saistību izpildes apdrošināšanas polisē vai kredītiestādes galvojumā norādīto termiņu. Nodrošinājuma apliecības maksimālais izmantošanas laikposms ir 12 mēneši no tās spēkā stāšanās dienas. Ja iemaksāta drošības nauda, vispārējā nodrošinājuma apliecību izsniedz uz nenoteiktu laiku.

14. Ja mainās vispārējā nodrošinājuma apliecībā norādītā informācija, nodrošinājuma iesniedzējs 10 darbdienų laikā pēc attiecīgo nosacījumu iestāšanās iesniedz iesniegumu saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu vispārējā nodrošinājuma apliecības pārreģistrācijai.

15. Valsts ieņēmumu dienests var neizsniegt vai nepārreģistrēt vispārējā nodrošinājuma apliecību, ja:

15.1. nodrošinājuma iesniedzējam ir nodokļa parāds, kas pārsniedz 150 *euro* (izņemot gadījumus, ja attiecīgo maksājumu termiņi ir pagarināti likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. pantā noteiktajā kārtībā un persona

nodokļa parāda saistības pilda);

15.2. nodrošinājuma iesniedzējam gada laikā pirms iesnieguma iesniegšanas vispārējā nodrošinājuma apliecības saņemšanai vai pārreģistrācijai vispārējā nodrošinājuma apliecība ir anulēta par nodrošinājumu izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu;

15.3. nodrošinājuma iesniedzējs vai tā izpildinstitūcijas persona, kurai ir tiesības pārstāvēt nodrošinājuma iesniedzēju, gada laikā pirms iesnieguma iesniegšanas vispārējā nodrošinājuma apliecības saņemšanai vai pārreģistrācijai ir sodīta ar naudas sodu vismaz 1430 *euro* apmērā par nodrošinājuma piemērošanas vai izmantošanas vai akcīzes preču aprites pārkāpumiem;

15.4. gada laikā pirms iesnieguma iesniegšanas vispārējā nodrošinājuma apliecības saņemšanai vai pārreģistrācijai par nodrošinājuma iesniedzēju pieņemts lēmums, ar kuru konstatēta nodokļa aprēķināšanas kārtības pārkāpšana un piemērota soda nauda vismaz 1430 *euro* apmērā.

16. Valsts ieņēmumu dienests neizsniedz vai nepārreģistrē vispārējā nodrošinājuma apliecību, ja:

16.1. iesniegtais vispārējais nodrošinājums ir mazāks par šo noteikumu 32. vai 33. punktā minēto iesniegtā vispārējā nodrošinājuma lielumu;

16.2. iesniedzamo vispārējo nodrošinājumu izsniegusi persona, kurai nav nodrošinātāja statusa;

16.3. nodrošinājuma iesniedzējs sniedzis nepatiesu informāciju par vispārējā nodrošinājuma apmēru;

16.4. iesniegtais vispārējais nodrošinājums ir paredzēts apstiprināta noliktavas turētāja, reģistrēta saņēmēja vai reģistrēta nosūtītāja darbībai un nodrošinājuma iesniedzējam nav atbilstošas speciālās atļaujas (licences).

17. Valsts ieņēmumu dienests var apturēt vispārējā nodrošinājuma apliecības darbību uz laiku līdz 90 dienām, uzliekot nodrošinājuma iesniedzējam pienākumu novērst konstatētos pārkāpumus, ja:

17.1. minētajai personai ir Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu parāds, kas pārsniedz 150 *euro* (izņemot gadījumus, ja attiecīgo maksājumu termiņi ir pagarināti likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. pantā noteiktajā kārtībā un persona nodokļu parāda saistības pilda);

17.2. minētā persona nav samaksājusi naudas sodu, kas piemērots par nodrošinājuma izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumiem;

17.3. minētā persona nav iesniegusi Valsts ieņēmumu dienestā nodokļa deklarāciju, pārskatu par akcīzes preču apriti vai pārskatu par nodokļa marku apriti;

17.4. minētā persona nav ievērojusi šo noteikumu 14. vai 39. punktā minētās prasības.

18. Valsts ieņēmumu dienests aptur vispārējā nodrošinājuma apliecības darbību uz laiku līdz 90 dienām, ja iesniegtais vispārējais nodrošinājums ir pārsniegts vai ja iesniegtais vispārējais nodrošinājums daļēji vai pilnībā ir izmantots nesamaksātā nodokļa samaksai, uzliekot nodrošinājuma iesniedzējam pienākumu palielināt iesniedzamo vispārējo nodrošinājumu līdz nepieciešamajam apmēram.

19. Nodrošinājuma iesniedzējam laikposmā, kurā nodrošinājuma apliecības darbība ir apturēta, aizliegts veikt darbības ar akcīzes precēm, kas var radīt iespējamā nodokļa parāda pieaugumu.

20. Valsts ieņēmumu dienests atceļ iesniedzamā vispārējā nodrošinājuma samazinājumu, ja ir zudis kāds no šo noteikumu 30. punktā minētajiem nosacījumiem iesniedzamā vispārējā nodrošinājuma samazināšanai.

21. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz tās personas iesniegumu, kurai apturēta vispārējā nodrošinājuma apliecības darbība, piecu darbdienu laikā no dienas, kad tas ir pārliecinājies, ka ir novērsti šo noteikumu 17. un 18. punktā minētie pārkāpumi, atjauno vispārējā nodrošinājuma apliecības darbību.

22. Valsts ieņēmumu dienests var anulēt vispārējā nodrošinājuma apliecību, ja:

22.1. nodrošinājuma iesniedzējs ir sniedzis Valsts ieņēmumu dienestam nepatiesu informāciju, kas saistīta ar nodrošinājuma izlietojumu;

22.2. nodrošinājuma iesniedzējs pēc atkārtota uzaicinājuma nav ieradies Valsts ieņēmumu dienestā.

23. Valsts ieņēmumu dienests anulē vispārējā nodrošinājuma apliecību, ja:

23.1. nodrošinājuma iesniedzējs nav ievērojis šo noteikumu 19. punktā minētās prasības;

23.2. nodrošinājuma iesniedzējs, kuram apturēta vispārējā nodrošinājuma apliecības darbība, nav novērsis šo noteikumu 17. un 18. punktā minētos pārkāpumus;

23.3. iesniegtais vispārējais nodrošinājums ir paredzēts apstiprināta noliktavas turētāja, reģistrēta saņēmēja vai reģistrēta nosūtītāja darbībai, bet nodrošinājuma iesniedzējam atbilstošā speciālā atļauja (licence) apstiprināta noliktavas turētāja, reģistrēta saņēmēja vai reģistrēta nosūtītāja darbībai ir zaudējusi spēku;

23.4. nodrošinājuma iesniedzējam nav kredītiestādes galvojuma vai saistību izpildes apdrošināšanas polises;

23.5. nodrošinājuma iesniedzējs ir iesniedzis iesniegumu par vispārējā nodrošinājuma apliecības anulēšanu.

24. Ja vispārējā nodrošinājuma apliecība anulēta saskaņā ar šo noteikumu 22. vai 23. punktu (izņemot 23.4. apakšpunktu), Valsts ieņēmumu dienests iesniegto nodrošinājumu izmanto personas iespējamā nodokļa parāda samaksas nodrošināšanai un pārreģistrē vispārējā nodrošinājuma apliecību personas darbībai uz laiku, kas nepārsniedz 45 dienas, nepiemērojot iesniedzamā vispārējā nodrošinājuma samazinājumu. Ja pārreģistrētais nodrošinājums nav pietiekams, persona iesniedz papildu nodrošinājumu 100 procentu apmērā no iespējamā nodokļa parāda.

25. Vispārējā nodrošinājuma apliecības spēka zaudēšana, pārreģistrācija vai darbības apturēšana neatbrīvo nodrošinātāju un nodrošinājuma iesniedzēju no nodrošinājuma saistībām, ko tie uzņēmušies nodrošinājuma apliecības darbības laikā.

III. Vispārējā nodrošinājuma apmēra noteikšana

26. Vispārējā nodrošinājuma apmēru nosaka nodrošinājuma iesniedzējs. Minētā persona ir atbildīga par to, lai vispārējā nodrošinājuma apmērs būtu aprēķināts atbilstoši šo noteikumu 29. un 31. punktā minētajiem nosacījumiem un pastāvīgi tiktu veikta tā izlietojuma uzskaitē.

27. Vispārējā nodrošinājuma apmērs ir 100 procentu no iespējamā nodokļa parāda, kas var rasties taksācijas periodā, bet ne mazāks par šo noteikumu 32. un 33. punktā minēto attiecīgajam akcīzes preces veidam noteikto lielumu.

28. Ja nodrošinājuma iesniedzējs iesniedz vispārējo nodrošinājumu, kas paredzēts vairākiem akcīzes preču veidiem, piemēro lielāko attiecīgā akcīzes preču veida vispārējā nodrošinājuma minimālo lielumu.

29. Vispārējā nodrošinājuma apmēru aprēķina, summējot šādus lielumus:

29.1. šo noteikumu 31.1., 31.2., 31.4. un 31.5. apakšpunktā minētos lielumus;

29.2. aprēķināto nodokli par akcīzes precēm, kas taksācijas periodā nodotas patēriņam Latvijas Republikā, no brīža, kad akcīzes preces nodod patēriņam, līdz brīdim, kad nodoklis par tām ir samaksāts vai tās saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no nodokļa maksāšanas;

29.3. aprēķināto nodokli par akcīzes precēm, kuras uzglabā akcīzes preču noliktavā vai ar kurām akcīzes preču noliktavā veic citas likumā noteiktās darbības atliktās nodokļa maksāšanas režīmā;

29.4. aprēķināto nodokli par saņemtajām, bet neizmantotajām nodokļa markām.

30. Valsts ieņēmumu dienests var samazināt iesniedzamo vispārējo nodrošinājumu ne vairāk kā 90 procentu apmērā no vispārējā nodrošinājuma apmēra un noteikt iesniedzamo vispārējo nodrošinājumu (neattiecas uz šo noteikumu 33. punktā minētajiem komersantiem) saskaņā ar šo noteikumu 3. pielikumā minētajiem kritērijiem, bet iesniedzamais vispārējais nodrošinājums nedrīkst būt mazāks par šo noteikumu 32. punktā minēto minimālo lielumu, ja:

30.1. personai nav nodokļa parāda (izņemot gadījumus, ja attiecīgo maksājumu termiņi ir pagarināti likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. pantā noteiktajā kārtībā un persona nodokļa parāda saistības pilda);

30.2. pirms iesnieguma iesniegšanas vispārējā nodrošinājuma apliecības saņemšanai vai pārreģistrācijai personai vismaz divus gadus pēc kārtas ir speciālā atļauja (licence) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai;

30.3. persona divu gadu laikā pirms iesnieguma iesniegšanas vispārējā nodrošinājuma apliecības saņemšanai vai pārreģistrācijai vismaz deviņus mēnešus gadā ir veikusi darbības, kas atļautas speciālajā atļaujā (licencē) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai.

31. Iesniedzamo vispārējo nodrošinājumu veido šādu lielumu summa:

31.1. nodokļa parāds (tajā skaitā par patēriņam nodotajām akcīzes precēm aprēķinātais nodoklis, kura samaksas termiņš ir pagarināts likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. pantā noteiktajā kārtībā);

31.2. aprēķinātais nodoklis par akcīzes precēm, kuras pārvieto atliktās nodokļa maksāšanas režīmā, no brīža, kad likuma 25. panta deviņtajā daļā minētais elektroniskais administratīvais dokuments ir akceptēts datorizētajā sistēmā, līdz brīdim, kad datorizētajā sistēmā ir iesniegts saņemšanas apliecinājums vai ir anulēts elektroniskais administratīvais dokuments, vai ir samaksāts nodoklis par pārvietotajām akcīzes precēm, kas nav piegādātas (zudumiem);

31.3. aprēķinātais nodoklis par akcīzes precēm, kas taksācijas periodā nodotas patēriņam Latvijas Republikā, no brīža, kad akcīzes preces nodod patēriņam, līdz brīdim, kad nodoklis par tām ir samaksāts vai tās saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no nodokļa maksāšanas (neattiecas uz komersantiem, kuriem ne mazāk kā trīs gadus pēc kārtas ir speciālā atļauja (licence) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai un saskaņā ar šo noteikumu 3. pielikumā norādītajiem kritērijiem ir samazināts iesniedzamais vispārējā nodrošinājuma apmērs);

31.4. aprēķinātais nodoklis par akcīzes precēm citos likumā noteiktajos gadījumos, tajā skaitā par akcīzes preču noliktavā patērētajām akcīzes precēm un zudumiem;

31.5. aprēķinātais nodoklis par reģistrēta saņēmēja darbības vietā saņemtajām akcīzes precēm no to saņemšanas brīža līdz brīdim, kad nodoklis par tām ir samaksāts vai tās saskaņā ar likumu ir atbrīvotas no nodokļa maksāšanas (tajā skaitā par saņemtajām akcīzes precēm aprēķinātais nodoklis, kam pagarināts samaksas termiņš), un par saņemtajām, bet neizmantotajām nodokļa markām.

32. Iesniedzamā vispārējā nodrošinājuma minimālais lielums ir šāds: